

Djuravdelningen

Konsekvensutredning

Enligt förordning (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Denna konsekvensutredning innehåller Förslag till ändring av Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

Inledning

En överskådlig redovisning av vilka föreskrifter som berörs av de föreslagna ändringarna ges i nedanstående tabell.

Kapitel	Paragraf	Avseende	Anm.
1 kap.	2 §	Definitionen av sluten vattenbruksanläggning	Definitionen tas bort och istället beskrivs begreppet i den aktuella bestämmelsen i 3 kap. 4 §.
1 kap.	2 §	Definitionen av egen anläggning	Definitionen ändras genom ett förtydligande av vilken aktör som avses.
1 kap.	2 §	Definitionen av reservbricka	Ordet reservbricka ändras till reservmärke.
2 kap.	2 §	Tillägg av vilka uppgifter en anmälan om registrering av anläggning ska innehålla	Anmälan ska innehålla samordningsnummer om det finns.
2 kap.	2 a §	Underskrift vid anmälan om att registrera anläggning	Lagt till ett krav på underskrift av anmälan.

2 kap.	6 och 7 §§	Avgift för registrerad anläggning.	Lagt till att betalning av avgiften ska göras till Jordbruksverket.
2 kap.	12 §	Användning av identifieringsmärken och tidsfrister för märkning	Lagt till en hänvisning till att renar som omfattas av rennärlingslagen (1971:437) ska märkas enligt den lagen. Lagt till tidsfrister på 9 månader för märkning av hjorddjur och kameldjur.
2 kap.	12 a §	Ersättningsmärken och reservmärken	Lagt till en tidsfrist inom vilken aktören senast ska ha ersatt ett identifieringsmärke som har blivit oläsbar eller gått förlorat. Även förtydligat under vilka förutsättningar reservmärken kan användas.
2 kap.	12 b §	Märkning	Lagt till en möjlighet att för nötkreatur ersätta konventionella öronmärken med elektroniska identifieringsmärken och att för får och getter ersätta det elektroniska öronmärket med ett konventionellt.
2 kap.	12 c §	Godkännande och tilldelning av tatuering till gris.	Lagt till en bestämmelse om godkännande och tilldelning av tatuering till gris.
2 kap.	13–13 c §§	Utformning av identitetskoder	Lagt till krav på hur identitetskoderna ska vara utformade.

2 kap.	16 §	Märkning av grisar inom distributionskedja.	Byte av ord från inom svenskt territorium till inom landet.
2 kap.	18 §	Krav för att få identifieringsmärke godkänt.	Lagt till att kraven i förordning ska vara uppfyllda.
2 kap.	19 §	Undantag för nötkreatur av raser som föds upp särskilt för traditionella kultur- och idrottsevenemang.	Tagit bort undantaget för nötkreatur av raser som föds upp särskilt för traditionella kultur- och idrottsevenemang.
2 kap.	28 §	Ändra minimiperiod för att spara journal	Ändrat perioden från tre till fem år.
2 kap.	44 §	Förflyttning av hästar mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland	En övergångsregel som gällde till oktober 2021 tas bort.
2 kap.	44 b och c §§	Förflyttning av hästar mellan Norge och Sverige i närheten av gränsen för vissa ändamål	Förflyttningar av hästar mellan Norge och Sverige i närheten av gränsen för vissa ändamål får ske utan djurhälsointyg och förhandsanmälan. Bestämmelsen baseras på en överenskommelse mellan Sverige och Norge.
3 kap.	4 §	Villkor för tillstånd för odling av främmande arter	Lagt till beskrivningen av vad som i detta sammanhang är en sluten vattenbruksanläggning.
3 kap.	15 §	Avgift för en eller en grupp av registrerade anläggningar.	Lagt till att betalning av avgiften ska göras till Jordbruksverket.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

1 kap. 2 § och 3 kap. 4 § Definitionen av sluten vattenbruksanläggning och villkor för tillstånd för odling av främmande arter

JK3 innehåller i 1 kap. 2 § en definition av ”sluten vattenbruksanläggning” som hänvisar till rådsförordning (EG) nr 708/2007, vilket är en EU-förordning om främmande arter. Den förordningen saknar koppling till djurhälsa.

Definitionen av en sluten vattenbruksanläggning är i rådsförordning 708/2007: en anläggning där vattenbruk bedrivs i ett vatten med återcirkulation av vatten och som är avskilt från naturligt vatten med hjälp av barriärer som förhindrar utsläpp av odlade exemplar och biologiskt material som kan överleva och sedan föröka sig.

Nu finns en definition av ”sluten anläggning” i en underakt till EU:s djurhälsoförordning, se artikel 2.6 i förordning (EU) 2020/691. Definitionen av en sluten anläggning är i underakten: vattenbruksanläggning där utgåendevattnet genomgår en behandling som kan inaktivera agens som orsakar förtecknade sjukdomar eller nya sjukdomar innan det släpps ut i öppet vatten.

Definitionen i förordning (EG) nr 708/ 2007 avser alltså att hindra främmande arter att överleva och föröka sig, medan definitionen i förordning (EU) 2020/691 avser att hindra spridning av smitta. Den första definitionen ska användas endast för de bestämmelser i SJVFS 2021:13 som rör villkor för odlingstillstånd. Vi föreslår därför att definitionen av en sluten vattenbruksanläggning i 1 kap. 2 § stryks. Eftersom ”sluten anläggning” endast finns i en enda bestämmelse i SJVFS 2021:13 är förslaget att ta bort definitionen ur dessa föreskrifter och istället skriva ut vad som avses i den aktuella paragrafen i 3 kap. 4 §.

1 kap. 2 § Definitionen av egen anläggning

I förordning (EU) 2016/429 finns definition av begreppet aktör. Definitionen är *varje fysisk eller juridisk person som ansvarar för djur eller produkter, även för en begränsad tidsperiod, med undantag av sällskapsdjurshållare och veterinärer*. Med andra ord kan aktören enligt den definitionen vara till exempel transportörer, den som äger djur eller den som ser efter djuren. Vi vill med justeringen i föreskriften i definitionen av egen anläggning förtydliga att det är aktören som driver anläggningen det handlar om.

1 kap 2 § Definitionen av reservmärke

Ordet reservbricka byts ut till ordet reservmärke eftersom det är så det skrivs i förordning (EU) 2016/429. I 2 kap. 12 a § framgår när märket får användas.

2 kap 2 § tillägg av vilka uppgifter en anmälan om registrering ska innehålla

Vid anmälan om registrering av anläggning kan aktören som driver anläggningen ange person-, samordnings eller organisationsnummer antingen i e-tjänsten eller på blanketten. Det har varit tillåtet att ange samordningsnummer redan tidigare och med denna justering i

föreskrift speglas hur registreringen går till i praktiken, nämligen att både person-, samordnings eller organisationsnummer kan och ska anges vid anmälan om registrering av anläggning.

2 kap. 2 a § Underskrift vid anmälan om att registrera anläggning

Anmälan om att registrera anläggning, på papper eller e-tjänst, ska göras av den aktör som driver anläggningen. Vi bedömer att det är nödvändigt att det är aktören som driver anläggningen intygar uppgifterna vid anmälan. Det är viktigt att undvika risken att någon tar över anläggningen eftersom konsekvenserna för den som driver anläggningen kan bli stora, inte minst i EU-stödsammanhang.

Redan idag kräver vi bank-id vid inloggning i e-tjänsten och underskrift på papper men utan att ha reglerat detta. I de tidigare föreskrifterna som upphävdes i samband med införande av EU:s djurhälsoföreskrifter fanns krav på användning av bank-id vid registrering av produktionsplats i den elektroniska e-tjänsten. Så att införa krav på underskrift eller elektronisk signering beroende på hur anläggningen registreras skulle innebära att vi har tydligare rättslig grund att kräva det av den som gör anmälan.

2 kap 6 och 7 §§ Avgift för registrerad anläggning

Ett förtydligande av att betalning av avgiften ska göras till Jordbruksverket.

2 kap. 12 § Märkning av renar

I denna bestämmelse vill vi förtydliga vilka renar som omfattas av bestämmelserna samt hänvisa till vad som gäller för renar som hålls enligt rennäringslagen (1971:437).

Grunden för detta finns i artikel 74 i förordning (EU) 2019/2035¹ där det framgår att aktörer som håller renar kan använda sig av alternativa metoder som har godkänts av den behöriga myndigheten. Även i artikel 16.4 i förordning (EU) 2021/520² regleras att undantag kan göras av den behöriga myndigheten. Genom vårt förslag till förtydligande i 12 § regleras att renar som hålls i enlighet med rennäringslagen (1971:437) ska märkas enligt den lagen. Renar som inte hålls enligt den lag ska märkas som övriga hjorddjur.

2 kap. 12 § Tidsfrist för att märka hjorddjur och kameldjur

I artikel 16.1 i förordning (EU) 2021/520 regleras att aktörer ska säkerställa att hållna hjort- och kameldjur identifieras före utgången av en tidsfrist som ska fastställas av medlemsstaten. Tidsfristen får inte överstiga nio månader.

I denna föreskriftsändring föreslår vi en tidsfrist på nio månader för att senast märka hjorddjur och kameldjur. Vi ser ingen anledning att sätta en kortare tidsfrist än vad förordningen ger möjlighet till. Bedömningen är att smittskyddet inte påverkas negativt.

2 kap. 12 a § Tidsfrist för att senast ersätta identifieringsmärke som blivit oläsbart eller gått förlorat samt reglering av reservmärke

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 av den 28 juni 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg.

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/520 av den 24 mars 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller spårbarhet för vissa hållna landlevande djur

I artikel 19.3 i förordning (EU) 2021/520 framgår att de identifieringsmärken som avses i punkt 1 ska ersättas så snart som möjligt före utgången av den tidsfrist som ska fastställas av den medlemsstat vars behöriga myndighet gett aktörerna tillstånd att ersätta identifieringsmärket, och innan djuren förflyttas till en annan anläggning.

Tidigare har det inte funnits någon reglerad tidsfrist och tolkningen har varit att ett förlorat eller oläsligt identifieringsmärke ska ersättas direkt för att det inte ska leda till konsekvenser. Vi föreslår en tidsfrist på en månad från att identifieringsmärket gick förlorat eller blev oläsligt till att aktören ska ha applicerat ett nytt identifieringsmärke på djuret (ersättningsmärke). För djur som hålls utomhus utan möjlighet till uppstallning på den plats där de hålls och som har ett kvarvarande läsbart identifieringsmärke föreslås tidsfristen vara tre månader. Med en tidsfrist på tre månader ökar möjligheten att märka djuren i samband med att de samlas in för att flyttas från platsen. Oberoende om märkningen kommer kunna ske i samband med att djur samlas in ger denna längre tidsfrist längre tid för att ordna förutsättningar att märka djur även på de platser där förutsättningarna är sämre. Det underlättar för djurhållarna och innebär färre möjliga stressituationer för berörda djur. Skulle djuret eller flera djur ha tappat båda märkena gäller den kortare tidsfristen på en månad trots att djuren hålls utomhus utan möjlighet till uppstallning på den plats där de hålls. Detta för att säkerställa spårbarheten. Man riskerar inga påföljder för bristande märkning om ersättningsmärke appliceras på djuret inom tidsfristen. Eftersom förordningen ställer krav på att djuren ska märkas så snart som möjligt är bedömningen att tidsfrist på en respektive tre månader är rimlig längsta tidsfrist för att märkena ska hinna beställas, tillverkas, skickas och appliceras på djuret. Det ska vara rimligt att genomföra åtgärderna, så snart som möjligt ska uppnås och tiden får inte vara för lång så risken blir stor att även det andra märket tappas så att djuret inte kan identifieras.

Reservmärken är märken som kan beställas av samma tillverkare som övriga märken men på reservmärken är endast landskoden SE och anläggningens registreringsnummer förpräglad. Individkoden får markeras för hand i de fall ett djur behöver märkas med reservmärke. Reservmärken är tänkt att finnas på anläggningen för att snabbt, men tillfälligt under tidsfristen, kunna märka ett djur som förlorat ett märke. Enligt EU:s förordningar ska öronmärken till nötkreatur, får, getter, grisar, kamel- och hjortdjur synligt, läsbart och outplånligt visa djurets identitetskod³. Vår bedömning är att ett reservmärke där identitetskoden markeras för hand, till exempel med beständig penna, uppfyller kraven på att det ska vara synligt, läsbart och outplånligt under tidsfristen på en eller tre månader. Ett reservmärke får därför bara användas under tidsfristen i väntan på ersättningsmärket. Vår bedömning är dessutom att djur som ska vara identifierade med ett öronmärke i varje öra endast får ersätta ett av dessa med ett reservmärke under tidsfristen. Under tidsfristen får djuren flyttas till annan anläggning, inklusive annan aktörs anläggning och slakteri, om djuret är märkt med reservmärke i ena örat och original- eller ersättningsmärke i andra örat. Reservmärket bedöms inte äventyra spårbarhet⁴ när det används i kombination med ett original- eller ersättningsmärke. Reservmärken kan bara beställas till de djur som är födda på anläggningen eftersom aktören som driver anläggningen endast kan beställa reservmärken med sin anläggnings registreringsnummer. Reservmärken behöver inte användas i väntan på ersättningsmärket, djuret kan under en månad respektive tre månader vara märkt i endast ett öra men får då inte flyttas till en annan anläggning.

Reservmärken har använts sedan en lång tid tillbaka och vi är medvetna att tidsramarna kan uppfattas som en skärpning. Sedan tidigare var det reglerat att reservmärken skulle användas

³ Se artikel 38.1 a, art 45.1 och 2, art 52, art 73.1 a och art 73.2 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035.

⁴ Se artikel 19 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/520.

tillfälligt. I och med att perioden tillfälligt aldrig var definierad och eftersom frågan aldrig prövats inför en domstol har det rått en osäkerhet gällande hur länge reservmärken kan användas. Detta har lett till att många aktörer har använt reservmärken som en mer eller mindre permanent lösning. Detta var aldrig syftet med reservmärken, tanken med reservmärken är att det ska finnas en lösning som gör identifieringen säkrare så att man inte riskerar att djuret helt tappar öronmärkning under tiden som man väntar på ordinarie öronmärken. Sammanfattningsvis ser vi inte att denna ändring som en skärpning av regelverket utan förtydligande som ligger mer i linjen med syftet med reservmärken samt bestämmelserna i EU-förordningar.

2 kap. 12 b § Möjlighet att för nötkreatur ersätta konventionella öronmärken med elektroniska identifieringsmärken och att för får och getter ersätta det elektroniska öronmärket med ett konventionellt.

Inga ändringar i sak i denna paragraf. Detta har varit tillåtet sedan tidigare men eftersom alla övriga bestämmelser från förordningen där man ger möjlighet till medlemsstaten eller den behöriga myndigheten att tillåta avvikelser från huvudregeln har uttryckligen skrivits in i föreskrifterna anser vi att även denna bestämmelse ska skrivas in. Detta skrivs in främst för att få ännu bättre tydlighet om vad som gäller men även för att få en bättre enhetlighet med övriga delar av föreskrifterna.

2 kap 12 c § Godkännande och tilldelning av tatuering till gris

Bestämmelserna i artikel 55.2 i förordning (EU) 2019/2035 reglerar att medlemsstaterna ska inrätta förfarande för tillverkarnas ansökningar om godkännande av identifieringsmärken för svin som hålls på deras territorium samt för ansökningar från aktörer som håller svin om att identifieringsmärken ska tilldelas deras anläggning.

Dessa bestämmelser är skrivna för att gälla alla typer av identifieringsmärken. För svin kan det under olika omständigheter vara aktuellt med ett konventionellt öronmärke, ett elektroniskt öronmärke, en injicerbar transponder eller en tatuering.

Faktiska omständigheter kring tatuering skiljer sig åt från de övriga identifieringsmärken. Det finns ingen egentlig tillverkare av tatueringar i samma mening som för övriga märken, varje aktör kan tatuera sina svin på det viset som det föreskrivs. Skulle vi se alla dessa som tillverkare som ska ansöka om godkännande av identifieringsmärken för varje gång de märker ett svin skulle det vara en orimlig arbetsbörda både för dem och för Jordbruksverket. Dessutom är det sannolikt att skrivelsen i förordningen, där man klumpar ihop krav gällande tatuering med kraven för övriga identifieringsmärken snarare är resultat av förbiseende än väl genomtänkt plan. Därför anser vi att ett godkännande genom föreskrifterna uppfyller kravet väl utan att skapa orimliga konsekvenser.

Liknande resonemang kan man föra gällande kravet på ansökningar från aktörer som håller svin om att identifieringsmärken ska tilldelas deras anläggning. Något fysiskt identifieringsmärke som tilldelas, så som sker för övriga identifieringsmärken finns inte i fallet med tatuering. Dessutom sköts tilldelningen av de övriga identifieringsmärken genom att aktören gör en beställning hos tillverkaren vars system är kopplat till våra IT-system, tilldelningen sker automatiserat. Även i detta fall avviker tatueringar och kraven om tilldelning behöver detaljregleras på annat sätt. Dessutom finns det inte krav på att identifieringsmärket ska vara unikt för varje djur, i och med att djuren ska märkas med det unika registreringsnumret för djurets födelseanläggning eller den sista anläggningen i en distributionskedja.

Därför anser vi att det är lämpligt att i föreskrifterna skriva in att identifieringsmärken som uppfyller kraven som beskrivs i artikel 52 dvs. tatueringar som innehåller det unika

registreringsnumret för djurets födelseanläggning eller den sista anläggningen i en distributionskedja tilldelas till aktörerna.

2 kap. 13 § utformning av identitetskoder för hjorddjur och kameldjur

Artikel 73 i förordning (EU) 2019/2035 reglerar att hjorddjur och kameldjur ska vara märkta med öronmärke eller injicerbar transponder. Enligt artikel 75 i samma förordning ska dessa identifieringsmärken vara godkända av den behöriga myndigheten och medlemsstaten ska inrätta förfaranden för tilldelning av identifieringsmärken.

I artikel 12 i förordning (EU) 2021/520 framgår att identitetskoden ska innehålla landskod och högst 12 siffror.

I Sverige har vi sedan länge använt oss av ett system där födelseanläggningens registreringsnummer utgör de sex första av dessa 12 siffrorna. Detta har vi tillämpat även för hjorddjur och kameldjur som märks med öronmärken. Det är viktigt att fortsätta med detta system för att säkerställa unika identiteter. För att ha rättsligt stöd för att ställa detta krav vill vi komplettera i 13 § med hur identitetskoden på öronmärken för hjorddjur och kameldjur ska vara utformade i Sverige.

I 13 § bedömer vi att det även behövs en reglering av vilka krav vi ställer på identitetskodens utformning i injicerbara transpondrar för hjorddjur och kameldjur för att säkerställa att varje identitetskod är unik. Eftersom vi bedömer att det är osannolikt att någon tillverkare vill producera injicerbara transpondrar som innehåller födelseanläggningens registreringsnummer, som i öronmärken, har vi här bedömt att den tillverkarkod som tilldelas av ICAR (The International Committee for Animal Recording) kan säkerställa att den injicerbara transpondern är unik. Vi har undersökt intresset bland tillverkare att använda födelseanläggningens registreringsnummer men eftersom behovet av denna typ av injicerbara transpondrar är litet så vill de inte tillverka korta nummerserier.

2 kap. 13 b-13 c § utformning av identitetskod för papegojor, hundar, katter och illrar

Vi bedömer att det behövs en reglering av vilka krav vi ställer på identitetskodens utformning i injicerbara transpondrar för papegojor, hundar, katter och illrar. Detta krav behövs för att säkerställa att varje identitetskod är unik. EU-förordningar ställer redan krav på alfanumerisk kod men genom att i föreskrift ställa krav på att denna ska vara uniksäkerställd det ytterligare att det till exempel är rätt papegoja som hälsointyget är utfärdat för.

Vid bedömning av vilka krav som ska ställas har vi likriktat kraven som ställs på andra djurarter samt velat säkerställa att kraven motsvarar de chip som tillverkas för andra djurarter. Den tillverkarkod som tilldelas av ICAR (The International Committee for Animal Recording) kan säkerställa att den injicerbara transpondern är unik och ska därför finnas med i den identitetskod som kan godkännas av Jordbruksverket. Utöver kravet på att tillverkarkoden ska framgå tilldelar Jordbruksverket vid godkännandet en nummerserie.

2 kap. 16 § Märkning av grisar inom distributionskedja.

Byte av ord från inom svenskt territorium till inom landet. Begreppet *inom landet* upplevs enklare att förstå än nuvarande formulering som är *inom svenskt territorium*.

2 kap 18 § Krav för att få identifieringsmärke godkänt

Vi har lagt till att det även krävs att det identifieringsmärke som en tillverkare ansöker om att få godkänt också ska uppfylla kraven i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/520. Det är ett krav redan nu direkt genom förordningen men i detta förslag till ändring förtydligas det.

2 kap. 19 § undantag identifiering av nötkreatur

I 19 § 4 regleras möjlighet till undantag för nötkreatur av raser som föds upp särskilt för traditionella kultur- och idrottsevenemang. Artikel 40 i förordning (EU) 2019/2035 ger möjlighet för medlemsstaten att göra undantag vad gäller identifiering av dessa djur. Vi föreslår nu att denna möjlighet till undantag tas bort i Sverige. Möjligheten till undantag i förordning (EU) 2019/2035 är skriven i syfte att underlätta märkning av djur som används vid tjurfäktning. Vi ser inte att det i Sverige finns nötkreatur som föds upp för några evenemang som kan tillämpas på detta undantag. Därmed är regleringen onödig.

2 kap. 28 § journal ska sparas i minst fem år

I artiklarna 102–105 i förordning (EU) 2016/429 framgår det att aktörer ska spara journaler under en minimiperiod som den behöriga myndigheten fastställer, dock i minst tre år. Sedan flera år tillbaka har det varit reglerat i Jordbruksverkets föreskrifter att dessa journaler ska sparas i minst tre år.

Det finns bestämmelser om journalföring som utgår från annat regelverk men där uppgifterna som ska journalföras i vissa fall kan vara samma. Journalerna förs därför i många fall som en enda journal trots att det i grunden är olika regelverk som ställer kraven på vad som ska journalföras. För en aktör är det många gånger inte tydligt att det är olika regelverk utan aktören är intresserad av vilka skyldigheter den har gällande journalföring.

Artikel 108 i förordning (EU) 2019/6 anger att den som håller djur ska föra register över de läkemedel som de använder och, i förekommande fall förvara en kopia av veterinärreceptet. I artikel 108.5 framgår att innehållet i registret ska sparas i minst fem år.

Eftersom vi bör underlätta för aktören att veta vilka skyldigheter den har samt för att undvika missförstånd anser vi att tidsramen för att spara journal som följer av förordningen (EU) 2016/429 ska harmoniseras med krav som finns för journalföring i annat regelverk. Därför föreslår vi att journalföring ska sparas i minst fem år.

2 kap. 44 § Förflyttning av hästdjur

Sverige, Norge, Danmark och Finland har en överenskommelse avseende undantag från kravet på hälsointyg vid förflyttning av registrerade hästdjur till och från vissa tävlingar och andra evenemang. På grund av vissa fördröjningar i tillämpningen av reglerna om förflyttning i enlighet med AHL har två bestämmelser funnits i paragrafen där en del hänvisat till reglerna till och med den 16 oktober 2021 och en del hänvisar till reglerna från och med den 17 oktober 2021. Eftersom 17 oktober 2021 passerats har paragrafen justerats språkligt för att bara innehålla de regler som gäller nu.

2 kap. 44 b och 44 c §§ Förflyttning av häst mellan Norge och Sverige i närheten av gränsen för vissa ändamål

Innan förordning (EU) 2016/429 skulle tillämpas hade vissa djurhållare nära gränsen till Norge fått undantag för krav på hälsointyg eller utlåtande om hälsotillstånd vid förflyttningar av hästar över gränsen. Denna möjlighet fanns i det tidigare direktivet 2009/156/EU. Ett undantag behövde då beviljas av myndigheterna i både Sverige och Norge och gällde framförallt vissa regelbundna förflyttningar exempelvis för att träna på andra sidan gränsen, turridning över gränsen eller för att djurhållaren ägde fastigheter på båda sidor om gränsen.

Artikel 139 i förordning (EU) 2016/429 ger vissa möjligheter till undantag från krav på hälsointyg och föranmälan vid förflyttning över gränser. En förutsättning för undantaget är att förflyttningen sker mellan anläggningar som ligger i närheten av gränsen i respektive land. Villkoren för att tillämpa undantaget ska vara överenskomna mellan den avsändande och mottagande medlemsstaten.

Norge och Sverige har ingått en överenskommelse om att tillämpa undantaget för förflyttningar mellan länderna från och till anläggningar i närheten av gränsen i respektive land. Överenskommelsen reglerar vilka områden som räknas som i närheten av gränsen i de båda länderna, för vilka syften med förflyttningarna som undantaget gäller, vilka tider som gäller avseende att djuren ska flyttas tillbaka till ursprungslandet och vilka villkor i övrigt som gäller olika typer av förflyttningar. Jämfört med tidigare regler blir det enklare nu när undantaget skrivs in i föreskrifter med tydliga villkor. Det kommer alltså inte att krävas enskilda tillstånd som beviljas för varje aktör som vill flytta djur. För den som har möjlighet att utnyttja undantaget kommer det därför att bli en klar förenkling. Jämfört med hur den tidigare möjligheten tillämpades kommer också en större del av både Sverige och Norge att räknas som i närheten av gränsen.

3 kap 15 § Avgift för en eller en grupp av registrerade anläggningar

Precis som i 2 kap 6 och 7 §§ görs ett förtydligande att betalning av avgiften ska göras till Jordbruksverket.

Förtydligande

Under följande punkter och avsnitt har vi tagit med de föreslagna ändringarna som vi har bedömt behöver nämnas särskilt. De föreslagna ändringar som inte nämns bedöms inte få någon påverkan enligt den ställda frågan. Flera av de förslag till ändringar som inte tas upp i följande utredning är mindre redaktionella ändringar eller ändringar som redan tillämpas i praktiken men som vi bedömt behöver förtydligas genom ändring i föreskrift.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Definitionen av sluten vattenbruksanläggning

Om ingen ändring görs kan det bli missförstånd kring när definitionen i EU:s djurhälsolagstiftning respektive definitionen i förordning (EG) nr 708/2007 ska användas.

Ett alternativ skulle kunna vara att använda definitionen från EU:s djurhälsoförordning även för 3 kap. 4 §. Det skulle dock innebära en strängare tolkning, vilket inte är vår avsikt.

Identifiering och registrering

Det finns ingen annan möjlighet att reglera bestämmelserna än i föreskrift. Skulle en reglering av ovan nämnda förslag inte genomföras skulle det i vissa fall saknas tydliga bestämmelser i flera fall om hur och när djur ska märkas. Förslagen innebär i flera fall också ett förtydligande till redan gällande regler.

Förflyttning av hästar

Alternativet är att inte ha några undantag, vilket skulle innebära att alla aktörer som ska flytta hästar över gränsen ska ha bl.a. hälsointyg i samband med förflyttningen.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Definitionen av sluten vattenbruksanläggning

Eftersom det inte är någon ändring i sak så är det ingen som berörs nämnvärt annat än att det är bra att reglerna är tydliga och inte kan missförstås.

Identifiering och registrering

Aktörer som driver anläggningar och som bland annat har ansvar för att identifiera och registrera sina djur. Tillverkare och leverantörer av identifieringsmärken som enligt förordning (EU) 2019/2035 behöver vara godkänd och tilldelad av Jordbruksverket.

Förflyttning av hästar

Aktörer som håller hästar eller arrangerar olika evenemang inom det område som räknas som i närheten av gränsen, både i Sverige och Norge.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Sluten vattenbruksanläggning

Ändringarna kopplade till sluten vattenbruksanläggning grundar sig på bemyndigandet i 2 kap. 18 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (fiskeförordningen).

Identifiering och registrering

Ändringarna kopplade till identifiering och registrering grundar sig på bemyndigandet i 2 och 9 § förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

Förflyttning av hästar

Ändringarna kopplade till förflyttning av hästar grundar sig på bemyndigandet 3 a § förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Definitionen av sluten vattenbruksanläggning

Ändringarna innebär inga förändringar i sak. Det blir därför inga kostnadsmissiga eller andra konsekvenser.

Tidsfrist för att senast ersätta identifieringsmärke som blivit oläsbart eller gått förlorat samt reglering av reservmärke

I 2 kap. 12 a § tredje stycket föreslår vi att reservmärke får användas under tidsfristen på en eller tre månader om djuren är födda på anläggningen där de hålls. I föreskriften som reglerar detta idag så kan djur som tappat ett identifieringsmärke tillfälligt märkas med ett reservmärke.

Avsikten med användningen av reservmärke är att aktören som driver anläggningen och som har ansvar för identifiering av djuren kan märka med reservmärke i väntan på förpräglad ersättningsmärke och på så sätt veta vilken identitet djuret har ifall även det andra öronmärket skulle gå förlorat eller bli oläsligt.

Aktuellt förslag innebär ett förtydligande av hur länge ett reservmärke får användas. Det har tidigare funnits en otydlighet i hur länge ett reservmärke skulle användas men avsikten med att det kunde användas tillfälligt var även tidigare att det kunde användas en kort tid i väntan på ersättningsmärke.

Vi är medvetna om att användningen av reservmärke kan ha tillämpats annorlunda och i vissa fall använts under en längre tid och även när ett djur flyttades till en annan anläggning. Detta var dock aldrig avsikten med bestämmelsen om tillfällig användning.

Det nu föreslagna förtydligandet av hur länge ett reservmärke kan användas leder inte till några kostnadsmässiga konsekvenser eftersom avsikten varit att det kan användas i väntan på ersättningsmärket och ett ersättningsmärke ska appliceras så snart som möjligt efter att det ordinarie märket gått förlorat eller blivit oläsligt. Det faktum att reservmärken i vissa fall i praktiken har använts felaktigt och tvärtemot avsikten, eftersom det fanns en otydlighet i den tidigare föreskriften gör inte att förtydligandet som vi gör i denna föreskrift till en skärpning av regelverket.

Ändrad minimiperiod för att spara journal

Bedömningen är att det inte får några kostnadsmässiga konsekvenser att behöva spara journalen gällande identifiering och registrering i fem år istället för tre år. Det kan i vissa fall krävas extra lagringsutrymme men eftersom andra journaler behöver sparas i fem år och journalerna många gånger hålls ihop ser vi att det kan bli en förenkling att det är samma minimiperiod för att spara journalerna.

Förflyttning av hästar

Genom att införa undantaget minskar kostnaden för de aktörer som förflyttar hästar över gränsen där undantaget är tillämpligt. Dessa aktörer behöver inte ha ett hälsointyg för förflyttningen och sparar därför in den kostnaden som är på minst 2 260 kr per intyg enligt taxan för 2023. Att undantaget nu är inskrivet som ett generellt undantag i föreskrift innebär även en lättning i administrativ börda för aktörerna som inte ska ansöka om ett individuellt undantag vilket krävdes tidigare. Även myndigheten besparas kostnaden för att hantera de individuella undantagen.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Utformning av identitetskoder_Vad gäller förslagen om utformning av identitetskoder följer det EU:s djurhälsoförfordning vad gäller landskod och antal tecken i alfanumerisk kod men förslaget reglerar närmre vad den alfanumeriska koden ska innehålla. Enligt artikel 269 i förordning (EU) 2016/429 får medlemsstaterna anta strängare nationella regler vad gäller spårbarhetskrav för hållna landlevande djur.

Ändrad minimiperiod för att spara journal

Enligt förordning (EU) 2016/429 ska journal sparas under en minimiperiod som medlemsstaten fastställer, dock minst tre år. Vi föreslår här en minimiperiod på fem år för att harmonisera med annan lagstiftning där journal ska sparas minst 5 år. Vi har även här stöd för detta förslag i artikel 102 och artikel 269 i förordning (EU) 2016/429.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ingen särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande men ju tidigare ikraftträdande desto bättre inte minst för att tidigare kunna använda sig av de bestämmelserna som införs och förtydligas.

Tidsfrist för att senast ersätta identifieringsmärke som blivit oläsbart eller gått förlorat samt reglering av reservmärke

Informationsinsatser kommer behöva göras särskilt när det gäller införande av tidsfrist för att senast applicera ersättningsmärke samt förtydligandet av användningen av reservmärken.

Denna del är viktig eftersom det är den största förändringen vi gör i och med detta förslag och avsaknad av märken kan leda till förelägganden förenat med vite och avdrag på stödutbetalningar.

B Kommuner och landsting

Markera med x nedan

- Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning i punkt 8.
- Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

8. Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting

Klicka eller tryck här för att ange text.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x nedan

- Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

9. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Identifiering och registrering

De regleringar som föreslås riktar sig mot alla som håller vissa landlevande djur.

Förflyttning av hästar

Det är svårt att beräkna antalet företag eftersom det finns många osäkerhetsfaktorer. Det är oklart hur stor del av hästhållningen som bedrivs i företagsform och som har intresse av dessa förflyttningar. En mycket grov uppskattning är att det berör ca 1000 företag. Sannolikt är den överväldigande majoriteten av de som kommer att flytta hästar med stöd av de förenklade reglerna mikroföretag. Aktörer som anordnar evenemang, som till exempel tävlingar i närheten av gränsen kan också påverkas genom att fler deltagare på andra sidan gränsen har möjlighet att delta utan att behöva skaffa ett hälsointyg. Detta upplevs sannolikt som en förenkling. I vissa av de här fallen kan hästarna flyttas utan hälsointyg antingen med stöd av 2 kap. 44 § eller med stöd av 2 kap. 44 b §.

10. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Tidsfrist för att senast ersätta identifieringsmärke som blivit oläsbart eller gått förlorat samt reglering av reservmärke

I 2 kapitlet 12 a § tredje stycket föreslår vi att reservmärke får användas under tidsfristen på en eller tre månader om djuren är födda på anläggningen där de hålls. I föreskriften som reglerar detta idag så kan djur som tappat ett identifieringsmärke tillfälligt märkas med ett reservmärke.

Det nu föreslagna förtydligandet av hur länge ett reservmärke kan användas leder inte till några nya administrativa kostnader för företagen eftersom avsikten även tidigare varit att reservmärket kan användas i väntan på ersättningsmärket. Ett ersättningsmärke ska appliceras så snart som möjligt efter att det ordinarie märket gått förlorat eller blivit oläsligt.

Ändrad minimiperiod för att spara journal

Bedömningen är att den administrativa kostnaden är oförändrad trots att minimiperioden att spara journal ökar från tre till fem år. Det kan i vissa fall krävas extra lagringsutrymme men eftersom andra journaler behöver sparas i fem år och journalerna många gånger hålls ihop ser vi att det kan bli en förenkling att det är samma minimiperiod för att spara journalerna. Det är idag många aktörer som driver anläggningar som är undantagna från att föra journal samt att de som håller nötkreatur har möjlighet att rapportera in extra uppgifter till centrala nötkreatursregistret (CDB) och därmed inte behöver föra separat journal på anläggningen. Många av de som har krav på journalföring använder sig av elektroniska stalljournaler som tillhandahålls av externa företag. Dessa företag har fått lämna synpunkter på hur en förlängd minimiperiod skulle påverka deras arbete och deras system. De har svarat att det inte blir någon påverkan.

Förflyttning av hästar

Genom att införa undantaget minskar kostnaden för de aktörer som förflyttar hästar över gränsen där undantaget är tillämpligt. De behöver inte ha ett hälsointyg för förflyttningen och sparar därför in kostnaden som är på minst 2 260 kr per intyg enligt taxan för 2023. Den administrativa kostnaden bedöms som oförändrad eftersom den egenförsäkran som krävs innehåller i stort sett samma uppgifter som den journal som ändå ska föras för förflyttningen.

11. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Förflyttning av hästar

Den föreslagna förändringen i 2 kap. 44 b § innebär minskade kostnader. Genom att införa undantaget minskar kostnaden och den administrativa bördan för de aktörer som förflyttar hästar över gränsen där undantaget är tillämpligt. De behöver inte ha ett hälsointyg för förflyttningen och sparar därför in den administrativa bördan att införskaffa ett sådant intyg och kostnaden som är på minst 2 260 kr per intyg enligt taxan för 2023. Att undantaget nu är inskrivet som ett generellt undantag i föreskrift innebär även en lättnad i administrativ börda för aktörerna som inte ska ansöka om ett individuellt undantag för varje förflyttning vilket krävdes tidigare.

12. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Ingen större påverkan på konkurrensförhållanden.

Förhoppningen med regleringen i 2 kap. 44 och 44 b §§ är att den ska stärka företagets konkurrensförmåga inom den del av Sverige som undantaget är tillämpligt för.

13. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringen i 2 kap. 44 och 4b §§ bör kunna förenkla för företagen i det berörda området.

14. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Reglerna i 2 kap. 44 och 44 b § berör sannolikt mestadels små och mikroföretag. Ingen särskild hänsyn behöver tas.

D Effekter för landsbygden

Beskrivning av hur förslaget påverkar landsbygden

Ingen större påverkan på landsbygden. Den nya 2 kap. 44 b § kan eventuellt underlätta för hästhållare och företagare inom den del av landsbygden som omfattas av det område som räknas som i närheten av gränsen eftersom det blir både lättare att få tillgång till evenemang i Norge och få kunder eller deltagare i evenemang från Norge. Detta skulle därför kunna ha en positiv påverkan på landsbygden.

E Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Jordbruksverket har haft samråd med SVA, HaV och en representant från Lst kring ändringen av definitionen av vattenbruksanläggning.

Vi har haft tidigt samråd med representanter från LRF Mjölk, LRF Kött, Sveriges Nötköttsproducenter, Fåravelsförbundet och Svenska Getavelsförbundet angående införandet av en tidsfrist för att senast applicera ersättningsmärke samt användningen av reservmärken. Vi har även haft en avstämning med kontrollanter på länsstyrelserna.

Vi har också i ett tidigt skede kontaktat Elitlamm, Växa Sverige och Hencol som tillhandahåller elektroniska stalljournaler för att utreda om de har några spärrar i sina system och om de behöver tid för att anpassa sina system till en miniperiod på 5 år istället för 3 år.

Kontaktperson

1 kap. 2 § och 3 kap. 4 § (definition av vattenbruksanläggningar): Klara Eskilsson (klara.eskilsson@jordbruksverket.se)

2 kap. (identifiering och registrering): Milan Mirosavljevic och Jennie Ernstad (identifieringregistrering@jordbruksverket.se)

2 kap. 44 och 44 b §§ (förflyttning av hästar): David Slottner (david.slottner@jordbruksverket.se)